Concept Accountantsverslag

Recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Boekjaar 2022

© Baker Tilly

Vertrouwelijk
Aan het algemeen bestuur van
Recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o.
Overschieseweg 310
3112 NC SCHIEDAM

Breda, 23 maart 2023

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voor u ligt het concept accountantsverslag dat wij hebben opgesteld op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2022 van Recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de eindejaarscontrole hebben wij in dit concept accountantsverslag opgenomen. Gezien de lopende controle, welke in de afrondende fase is, wilden wij u op dit moment al reeds informeren over de belangrijkste aspecten van de controle. De concept jaarrekening is door ons gecontroleerd, waarbij door de medewerkers van Staatsbosbeheer een geactualiseerde versie aan u is toegezonden. Wij hebben alle aanpassingen in deze conceptversie nog niet kunnen beoordelen gezien het moment waarop wij deze ontvangen hebben ten opzichte van het versturen van deze concept rapportage. Belangrijke onderdelen welke nog onderhanden zijn betreft de voorziening dubieuze debiteuren, waardering/presentatie van de materiële vaste activa en de WNT. De controle zal op korte termijn worden afgerond.

Wij bedanken het bestuur en de betrokken medewerkers van Recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o. voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Ondertekening pas in definitieve / geactualiseerde versie.

drs. B. Smeenk RA
Director

Inhouds-opgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2022	4
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	6
Interne beheersing	12

Bijlagen

Bijlage A – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden	16
Bijlage B – Onafhankelijkheid	17
Bijlage C – Controle aanpak	18

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting controle 2022

Conclusies jaarrekeningcontrole 2022

Kernpunt	Uitkomst
Oordeel ten aanzien van getrouwheid	Gezien de status van onze controle nog geen totaal oordeel te geven.
Oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Gezien de status van onze controle nog geen totaal oordeel te geven.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van het recreatieschap gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT. Wij hebben geconcludeerd dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening nog aangepast dient te worden zodat deze voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
(On)gecorrigeerde controleverschillen	Er is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen. Enkele controleverschillen zijn reeds in de hernieuwde conceptversie van de jaarrekening 2022 verwerkt. Wij merken echter op dat onze controle nog in een afrondende fase zit, waar nog een aantal vragen bij de organisatie open staan.
Geconstateerde onzekerheden	Er zijn geen onzekerheden geconstateerd. Er zijn in dit kader dan ook geen bijzonderheden te vermelden.
Schatkistbankieren	De toelichting met betrekking tot schatkistbankieren voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Er is geen overschrijding van de drempel geconstateerd bij de vier gerapporteerde en beoordeelde kwartalen in 2022.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij stellen vast dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent het recreatieschap en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat. Enkele zaken dienen nog aangepast te worden in het jaarverslag. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de organisatiewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
Bevindingen jaarrekeningcontrole	Uit onze controle kwamen bevindingen voort met name op het gebied van tekstuele aanpassingen en rubricering in de jaarrekening. Wij verwijzen hiervoor naar de paragraaf “bevindingen jaarrekeningcontrole”.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Voorlopig (concept) oordeel: een goedkeurende verklaring over getrouwheid en rechtmatigheid
Gezien de status van onze controle kunnen wij nog geen (totaal) oordeel geven.

Daarom geeft onze (concept) controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Nog niet bekend
Rechtmatigheid	Nog niet bekend

Er zijn geen controleverschillen boven de rapporteringstolerantie inzake de getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd. Onze materialiteit bedraagt bij fouten 1% van het totaal van lasten inclusief dotaties aan reserves en bij onzekerheden 3%.

Tabel ongecorrigeerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid (x € 1.000)

Bevinding	Ref.	Fout	Onzeker
Getrouwheid			
Geen bevindingen	-	-	-
Totaal		-	-
Goedkeuringstolerantie getrouwheid		40	120
Rechtmatigheid			
Onrechtmatige aanbestedingen	-	-	-
Totaal		-	-
Goedkeuringstolerantie rechtmatigheid		40	120

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het BBV
Het dagelijks bestuur heeft in de jaarrekening 2022 de voorschriften van het BBV gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd.

Daarnaast zijn naar onze mening de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Uw gemeenschappelijke regeling heeft gedurende 2022 geen vrijwillige wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Bij de voorziening groot onderhoud is weliswaar sprake van een herijking van het plan, maar dit heeft niet geleid tot aanpassing in de uitgangsposities dan wel gehanteerde grondslag.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening
Wij hebben recent het jaarverslag ontvangen welke wij op korte termijn in detail zullen beoordelen. Op basis van het eerste ontvangen concept zien wij enkele bijzonderheden die wij hebben doorgegeven.

Gemaakte schattingen in de jaarrekening
Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het dagelijks bestuur heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende toelichting. Voor wat betreft de belangrijkste schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze gebaseerd zijn op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Gemaakte schatting	2022	2021
Waardering van uw materiële vaste activa *Toelichting:* **Onderzoek naar waardering materiële vaste activa loopt nog bij SBB.*	*	●
Waardering van uw debiteurenpositie *Toelichting:* **Onderzoek naar dubieuze debiteuren loopt nog bij SBB.*	*	●
Waardering en afgrenzing van uw vorderingen / schulden posities (met name subsidies) *Toelichting:* *Wij zijn van mening dat de schattingen / opgenomen posities een evenwichtig beeld geven van de waardering en afgrenzing van uw vorderingen / schulden.*	●	●

Gemaakte schatting	2022	2021
Nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen *Toelichting:* *In 2019 is sprake geweest van een herijking van het Terrein Beheer Model (TBM) – ofwel het onderhoudsplan. Conform verslaggevingsvereisten moet dit minimaal eens in de vijf jaar gebeuren en wordt jaarlijks beoordeeld of het plan aanpassing behoeft, wat mogelijk effect kan hebben op de jaarlijkse dotatie. In dit onderhoudsplan wordt groot onderhoud (hiertoe is een voorziening gevormd) en regulier onderhoud (deze lasten worden jaarlijks in de staat van baten en lasten geboekt) strikt van elkaar gescheiden en wordt een inschatting gemaakt voor de komende 20 jaar. Vanuit een volledige herijking zijn de geplande uitgaven en de hieraan gekoppelde (toekomstige) dotaties bepaald.* *In 2022 zijn de uitgangsposities geactualiseerd met recente en te verwachten ontwikkelingen. Onder hoofdstuk "bevindingen jaarrekeningcontrole" lichtten wij dit nader aan u toe.* *Wij hebben vastgesteld dat de voorziening voldoet aan de vereisten zoals gesteld conform de BBV. Onze conclusie is dan ook dat de dotatie voor 2022 alsmede de eindstand per 31 december 2022 op dit moment de beste inschatting geeft van de voorziening groot onderhoud.*	●	●

Legenda status:
● = evenwichtig ● = optimistisch ● = voorzichtig ● = controleverschil

Financiële positie en resultaat

Resultaat 2022 en eigen vermogen
Ultimo 2022 heeft Recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o. een eigen vermogen van circa € 10,7 miljoen (2021: € 10,7 miljoen). In de jaarrekening 2022 is het eigen vermogen onderverdeeld naar een algemene reserve en diverse bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 0,2 miljoen positief.

De solvabiliteit van uw recreatieschap neemt af
De solvabiliteit van uw recreatieschap geeft een beeld van de mate waarin uw recreatieschap op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Het totaal vermogen van de balans is ten opzichte van 2022 toegenomen. Het eigen vermogen is toegenomen door met name het resultaat uit 2022. Dientengevolge is de solvabiliteit licht afgenomen van 85% in 2021 naar 81,9% in 2022.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten hanteert een signaalwaarde van 20% als minimum norm (bron: VNG, Handleiding houdbaarheidstest organisatiefinanciën). Uw GR voldoet per 31 december 2022 ruimschoots aan die norm.

Financiering
Er is in 2022 geen sprake van (externe) financieringen. De financiering van de investeringen in 2022 zijn uit eigen middelen gedaan. In 2022 zijn er geen kasgeldleningen afgesloten. Er zijn tevens geen renterisico's gesignaleerd.

Schatkistbankieren
In de jaarrekening is een toelichting gegeven over de gemiddelde bankstanden per kwartaal en in hoeverre u heeft voldaan aan de vereisten van schatkistbankieren. Bij alle kwartalen wordt het drempelbedrag niet overschreden.

Bevindingen jaarrekeningcontrole

Proces van de controle
In het najaar van 2022 is er naast een tussentijdse controle op processen tevens een een IT audit uitgevoerd op de geautomatiseerde gegevensverwerkende omgeving welke de jaarrekening 2022 raakt. Onze bevindingen vanuit de interim-controle en IT audit zijn aan u gerapporteerd via onze (concept) managementletter 2022.

Begin februari 2023 hebben de medewerkers van Staatsbosbeheer het volledige balansdossier alsmede de concept jaarrekening met ons gedeeld. Wij hebben onze eindejaarscontrole van half februari 2023 tot begin maart 2023 uitgevoerd en bevindingen ons nu in de afrondende fase. Dit proces is in onderlinge samenspraak met Staatsbosbeheer constructief en prettig verlopen. Er zijn wel aandachtspunten in de (tijdige) oplevering van de bescheiden en de onderliggende documentatie (voornamelijk diepgang van enkele analyses) geconstateerd. Dit zullen wij met Staatsbosbeheer evalueren. Er zijn daarom nog enkele posities waarin wij in de laatste fase van onze toetsingen aandacht aan dienen te geven.

Jaarrekening – laatste beoordeling
In de finale jaarrekening zullen nog diverse toelichtingen, zinsneden en dergelijke worden aangepast welke bij afronding van onze controle naar voren komen.

Projecten
Enkele posities onder de projecten (subsidies) worden op dit moment nog nader afgestemd/uitgezocht. Mogelijk kunnen hier nog correcties uit volgen.

Voorziening groot onderhoud
Zoals eerder toegelicht is er in 2019 sprake geweest van een (forse) herijking van het TBM-model met hierin een cijfermatige uitwerking richting de vorming van een voorziening groot onderhoud. In 2023 zal er een nieuwe herijking plaatsvinden. In 2022 is getoetst of de jaarlijkse dotatie nog dekkend is richting de toekomstige vorming van de voorziening op basis van het egalisatieprincipe. De voorziening is in 2022 toegenomen van € 1,2 miljoen naar € 1,7 miljoen. Op basis van nader onderzoek door ons is gebleken;

- Dat de stand van de voorziening ultimo 2022 dekkend is gegeven de beoogde uitvoering van groot onderhoud in de toekomst;
- Dat de dotatie (toevoeging) in 2022 voldoende is om in de toekomst een dekkende voorziening groot onderhoud te hebben;
- Dat de onttrekkingen (€ 400.000) betrekking hebben op groot onderhoud zoals opgenomen in het beheerplan. De afwijkingen tussen werkelijke onttrekkingen en prognose zijn toegelicht in paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen”.

Wij adviseren u – in lijn met de BBV vereisten om jaarlijks te beoordelen of de beoogde jaarlijkse dotatie nog voldoende dekkend is om het groot onderhoud in de toekomst uit te kunnen voeren. Er kan immers sprake zijn van groot onderhoud wat wordt uitgesteld of juist naar voren wordt gehaald, wat signalen kunnen zijn om de jaarlijkse dotatie aan te passen.

Bevindingen jaarrekeningcontrole

WNT verantwoording
Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd. Vanwege wet- en regelgeving op het gebied van WNT welke in 2023 van kracht worden wordt de WNT-toelichting nog aangepast naar de beste inschatting van feitelijke besteding/doorbelasting van de bezoldiging van de topfunctionaris, waar deze in het verleden altijd volledig werd toegelicht. Dit dient in 2022 al aangepast te worden om te voorkomen dat in 2023 de vergelijkende cijfers aangepast dienen te worden.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel meer uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Rechtmatigheid - Europese aanbestedingsrichtlijnen
In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2022 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen (conform normenkader). Uw interne inkoopbeleid is volgens uw beslissing binnen het gestelde normenkader in 2022 niet geïntegreerd en daaraan hebben wij dan ook niet getoetst. Dit heeft geen afbreuk gedaan aan de acties welke reeds binnen uw inkoopafdeling werden gedaan, maar heeft wel ervoor zorgdragen dat de focus van onze controle op de wettelijk gestelde normen heeft gelegen.

Door goede afspraken met elkaar te maken en vanuit beide kanten het proces goed te begeleiden zijn we in staat geweest deze controles efficiënt uit te voeren doordat vooraf onderbouwende documentatie is op- en uitgezocht. Bij onze specifieke controles op het voldoen aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn op dit moment geen onrechtmatigheden geconstateerd. Enkele posities worden nog nader onderzocht.

Begrotingsoverschrijdingen
Er is geen begrotingsoverschrijding geweest in 2022.

Kredieten
Er zijn geen (materiële) overschrijdingen geweest op kredieten in 2022.

Bevindingen interne beheersing

Interne beheersing

Algemeen
Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2022 van uw recreatieschap hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw recreatieschap, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing
In onze managementletter 2022 hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2022 opgenomen. Voor onze opmerkingen in het kader van interne beheersing verwijzen wij u naar deze managementletter. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken voor het komende jaar de aandacht moeten hebben. De opvolging van deze items zullen wij meenemen in onze controle 2023.

Automatisering
Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en naleving wet- en regelgeving
Bij de uitvoering van de werkzaamheden hanteren wij onder andere de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 240: “De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten”.

Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie van fraude. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een cultuur van eerlijkheid en ethisch verantwoordelijk gedrag.

Zij dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude zo veel mogelijk te beperken, zodat de integriteit van de financiële verslaggeving is gewaarborgd.

Tijdens de controle van de jaarrekening inventariseren wij de frauderisico’s binnen uw organisatie en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude. Tijdens de beoordeling bleek ons dat binnen uw organisatie reeds de nodige aandacht wordt besteed aan de onderwerpen fraude en integriteit. U heeft aangegeven belang te hechten aan een adequate beheersing van frauderisico’s.

Volledigheidshalve wijzen wij erop dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens onze controle hebben wij geen fraude geconstateerd.

Wij informeren het algemeen bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's
Uw gemeenschappelijke regeling maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Uw Gemeenschappelijk Regeling beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met gedragsregels voor de juiste mindset van de betrokken medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid blijft een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeenschappelijke regeling ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

Uit onze werkzaamheden zijn geen bijzonderheden voortgekomen.

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Rechtmatigheidsverantwoording
Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording aangenomen.

Dit betekent dat met ingang van het boekjaar 2023 de accountant uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening afgeeft. In de jaarrekening wordt door het bestuur een nieuwe toelichting over rechtmatigheid opgenomen ('rechtmatigheidsverantwoording'). In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het bestuur zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.

Op dit moment wordt gekeken naar de noodzakelijke aanpassingen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Ook bij uw gemeenschappelijke regelingen moeten de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen. Naast de verplichting dat in de jaarstukken 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moet worden opgenomen en het feit dat deze ook onderbouwd moet worden door (bijvoorbeeld) een verbijzonderde interne controle zijn ook een aantal operationele zaken die (in)geregeld moeten worden. Met ingang van boekjaar 2023 is het verplicht het normenkader voor de rechtmatigheid jaarlijks door de het bestuur te laten vaststellen. Tot en met boekjaar 2022 bestaat ook de mogelijkheid om het normenkader ter kennisgeving in te brengen. Inhoudelijk krijgt het bestuur ook een aanvullende verantwoordelijkheid, namelijk het bepalen van de verantwoordingsgrens die u moet hanteren voor het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording:

- Het bestuur stelt een verantwoordingsgrens (tussen 0% en 3%) vast. De financiële onrechtmatigheden boven dit bedrag dienen gerapporteerd te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren u deze verantwoordingsgrens in de financiële verordening (ex artikel 212) vast te leggen.
- Het bestuur kan kaders opstellen ten behoeve van de rapporteringsgrens waarboven een nadere uiteenzetting verwacht wordt in de paragraaf bedrijfsvoering. In lijn met artikel 212 lid 1 van de gemeentewet kan het bestuur deze kaders vastleggen in de financiële verordening.
- De commissie BBV heeft in haar kadernota rechtmatigheid aanbevolen om de afspraken die u met het bestuur maakt over een nadere toelichting van de onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag op te nemen. Bijvoorbeeld hoe het bestuur opvolging geeft om de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst te voorkomen.
  Wij adviseren u deze aanbeveling over te nemen.

Naast de financiële verordening moet ook de controleverordening (ex artikel 213) in lijn worden gebracht met de nieuwe wetgeving.
De controleverordening gaat over hoe de kaders voor de toetsing van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden getoetst door de accountant. Deze verordening wordt aangepast omdat het bestuur rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording en de accountant de toetsing van de rechtmatigheid gaat doen aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur. De nauwkeurigheid en diepgang waarmee de accountantscontrole van de jaarrekening, met inbegrip van de rechtmatigheidsverantwoording, moet worden uitgevoerd, oftewel de materialiteit van maximaal 1%, wijzigt overigens niet door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Overige onderwerpen

Rechtmatigheidsverantwoording (vervolg)
Tot slot is het belangrijk om in beeld te brengen of naar mening van het bestuur de 3 criteria voor de rechtmatigheidsverantwoording voldoende scherp zijn beschreven en geoperationaliseerd. Voor het begrotingscriterium geldt dat het bestuur in de financiële verordening moet vastleggen op welke wijze zij omgaan met begrotingsoverschrijdingen. Uit de financiële verordening moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door het bestuur (stellige uitspraak Commissie BBV). De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat.

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit de relevante regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. Het is van belang dat het bestuur duidelijk maakt welke specifieke bepalingen van de regelgeving relevant zijn voor het financiële rechtmatigheidsbeheer en waar financiële consequenties uit kunnen voortkomen. Dit kan op verschillende wijzen worden vormgegeven.

a) In het normenkader zelf, door per wet/regel/verordening aan te geven op welke artikelen getoetst worden en welke rechtmatigheidsaspecten daarbij relevant zijn (bijv. recht, hoogte, duur).

b) In een apart toetsingskader of daaruit afgeleid control framework en afgeleid (interne)controleplan (zichtbaar gelinkt aan het normenkader).

c) In de werkprogramma’s waarbij per controleactiviteit wordt aangegeven welk artikel uit welke wet/regel/verordening wordt getoetst (zichtbaar gelinkt aan het normenkader).

Het laatste criterium heeft betrekking op Misbruik en Oneigenlijk gebruik (ook wel M&O). Het bestuur is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium.

Het bestuur gaat straks een uitspraak doen in hoeverre het M&O beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Wanneer het bestuur concludeert dat het M&O-beleid (op onderdelen) niet actueel is en/of dat er geen M&O-beleid bestaat of het M&O-beleid feitelijk niet wordt nageleefd moet het bestuur dit in de paragraaf Bedrijfsvoering melden. Afwijkingen, voor zover zij niet het getrouwheidsaspect raken, moet het bestuur in de rechtmatigheidsverantwoording rapporteren. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is het van belang dat inzichtelijk is hoe het M&O criterium is ingebed in de diverse verordeningen en gemeentelijke regelgeving. Dit kan door een inventarisatie te doen en een nota M&O beleid op te stellen waarin de uitkomsten en afwegingen voor te treffen c.q. getroffen maatregelen in zijn opgenomen.

Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de (verbijzonderde) interne controlefunctie welke bij u nog ingevuld dient te worden. In 2022 is nog niet gewerkt vanuit een geformaliseerd en gestructureerd actueel controleplan. Wel is dit plan in concept ontwikkeld. Dit plan wordt steeds belangrijker door de rechtmatigheidsverantwoording welke in 2023 afgegeven dient te worden door het dagelijks bestuur. Een kwalitatief goed intern controleplan bevat in onze optiek een opbouw die gebaseerd is op de financiële omvang van posten en stromen, waarin deze posten en stromen vervolgens worden gekoppeld aan relevante wet- en regelgeving én waarin de daaruit voortkomende relevante risico’s zijn gedefinieerd. Het is daarom van belang om met de inrichting van de (verbijzonderde) interne controlefunctie en het plan te starten.

Een adequate beschrijving en toereikende inrichting en werking van de interne beheersing vormt de basis om voor de verbijzonderde interne controle, en voor ons als accountant, over te gaan van een gegevensgerichte naar een meer organisatiegerichte controlestrategie. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. Daarnaast biedt een toereikende inrichting en werking van de interne beheersing ook een goede grondslag voor de toekomstige rechtmatigheidsverantwoording door het bestuur.

Overige onderwerpen

Publieke Managementletter 'Scherp op fraude'
In december 2022 heeft de NBA de Publieke Managementletter 'Scherp op fraude' uitgebracht. Het voorkomen, opsporen en bestrijden van fraude in organisaties is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. In de PML 'Scherp op Fraude' staan vijf signalen, ieder voorzien van aanbevelingen voor de diverse spelers in de keten, zoals bestuurders, toezichthouders en accountants. Deze signalen zijn:

- Slecht voorbeeld doet slecht volgen.
- Frauderisicoanalyse door het bestuur of directie ontbreekt.
- Meldingen van misstanden verdienen aandacht.
- Fraude overvalt organisaties.
- De accountant is onvoldoende professioneel-kritisch.

De PML is daarmee ook voor u relevant en het is nuttig om hier kennis van te nemen. Fraude is en blijft een belangrijk onderwerp voor ondernemingen en voor onze controle. Op de website van de NBA is de PML te downloaden.
https://www.nba.nl/globalassets/documenten/bijlagen-nieuwsberichten/2022/scherp-op-fraude.pdf

Eerder verschenen PML's zijn beschikbaar op: https://www.nba.nl/themas/kennis-delen-en-pml/publieke-managementletters/

Bijlagen

Bijlage A – Reikwijdte van de controlewerkzaamheden

Opzet en reikwijdte van de controle
Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Niet uitgesloten is dat afwijkingen voorkomen die voor de jaarrekening als geheel niet van belang zijn. Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2022 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 40.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 120.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden. Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. Het rapporteringsbedrag welke wij hebben gehanteerd bedraagt € 5.000.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Ons onderzoek richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het dagelijks bestuur. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Controleopdracht
De opdracht tot controle van de jaarrekening is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in de opdrachtbevestiging. De jaarrekeningcontrole is gericht op het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2022 van het recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o.. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de organisatiewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het bestuur vastgestelde controleprotocol en het controleprotocol Wet normering topinkomens 2022 vallen. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bijlage B – Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van het recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland e.o.
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly en ondersteunende stafdiensten;
- cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- roulatie van externe accountants op de opdracht.

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2022 onderkend:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- voorziening groot onderhoud;
- aanbestedingen;
- WNT-bijlage.

Inschakeling van externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van externe deskundigen.

Significante schattingsposten
De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van het recreatieschap betreffen:
- waardering van uw materiële vaste activa;
- waardering van uw vorderingen;
- nauwkeurigheid en volledigheid van de voorzieningen.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden concluderen wij dat de gemaakte schattingen door het dagelijks bestuur aanvaardbaar zijn.

Contactgegevens

drs. R. Opendorp RA
Partner
r.opendorp@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda
T: 076 – 525 00 00